

Nr 145

Av fru Myrdal och herr Kaijser, om statsbidrag till Utlandssvenskarnas förening.

(Lika lydande med motion nr 185 i Andra kammaren)

Utlandssvenskarnas förening, som bildades år 1938, har enligt sina stadgar till ändamål att företräda, tillvarata och främja utlandssvenskarnas intressen och önskemål. Föreningen skall vara utlandssvenskarnas kontakt-, service- och upplysningsorgan samt representera dem inför myndigheter, organisationer, institutioner, företag och enskilda i Sverige och i utlandet. Stadgarna är fastställda av Kungl. Maj:t, som också förordnar föreningens ordförande. Antalet medlemmar uppgår till i runt tal 5 000. Av dessa är ca 3 500 bosatta utomlands och 1 500 i Sverige (huvudsakligen hemvända utlandssvenskar). Härtill kommer ett hundratal stödjande medlemmar, huvudsakligen utlandsinriktade svenska företag. Föreningen, som har sitt kansli i Stockholm, har egna ombud på ett hundratal platser i världen.

Föreningen är sålunda i första hand ett organ för tillvaratagande av utlandssvenskarnas gemensamma intressen i allmänna sammanhang. Den lämnar vidare individuell service i många olika hänseenden. Genom den månatliga tidskriften "Utlandssvenskarna", som medlemmarna erhåller kostnadsfritt, hålles dessa informerade bl.a. om utvecklingen inom Sverige på sådana områden som är av särskild betydelse för utlandssvenskar. Vidare lämnas i stor omfattning individuell information och rådgivning. Varje sommar ordnar föreningen feriebarnsvistelse i Sverige för utlandssvenska barn.

Antalet i utlandet verksamma svenskar blir i vår på ökade internationella kontakter inriktade tid allt större, samtidigt som betydelsen för vårt land av deras insatser växer. Den tid är för länge sedan förbi, då de huvudsakligen utgjordes av emigranter, som mer eller mindre brutit kontakten med Sverige och såg sin framtid i främmande land. Kärnan av dagens utlandssvenskar är av helt annan karaktär. Här finner man företrädare för svensk exportindustri, utrikeshandel, transport- och försäkringsväsen, vidare konsulter, entreprenörer, montörer, anläggningsarbetare osv. Härtill kommer fria yrkesutövare, kulturarbetare, tjänstemän inom internationella organisationer, utlandskorrespondenter samt personer som arbetar i u-länderna inom det svenska eller internationella biståndsarbetet och inom missionen.

Dessa utlandssvenskar verkar lika väl som hemmasvenskarna direkt i Sveriges intresse, och utan dem skulle det icke vara möjligt för vårt land att göra de insatser utanför våra gränser, som utgör inte bara ett livsviktigt svenskt intresse utan även en moralisk skyldighet.

Med tanke på utlandssvenskarnas betydelse för det moderna Sverige ligger det enligt vår mening i allmänt intresse att berättigad hänsyn toges till de speciella personliga problem, som uppstår för dem och deras familjer till följd av att de har sin verksamhet förlagd utanför Sveriges gränser. Det är sunt och riktigt att de i första hand söker lösa dessa problem själva genom samverkan i sin förening. Med hänsyn till det allmänna intresset i saken ävensom det faktum att många har begränsade ekonomiska resurser synes det oss emellertid skäligt att utlandssvenskarna erhåller viss hjälp till självhjälp i form av statsbidrag till föreningen. — Vi vill därvid framhålla att den service föreningen lämnar i individuella fall utgör ett värdefullt komplement till den svenska utrikesförvaltningens bistånd till utlandssvenskar. Detta måste av naturliga skäl bli av huvudsakligen juridisk-formell karaktär, under det att föreningen kan lämna en mera personlig, efter omständigheterna i det särskilda fallet anpassad hjälp. — Ytterligare må understrykas föreningens betydelse ur beredskapssynpunkt. Den omfattande statliga hjälp som under och närmast efter kriget lämnades utlandssvenskar, som till följd av krigshändelserna råkat i nöd, administrerades på statsmakternas uppdrag av Utlandssvenskarnas förening. Det är, synes det oss, ett viktigt svenskt beredskapsintresse att det alltfört finnes en organisation som är beredd att i skärpta lägen ställa sig till statsmakternas förfogande för administrering av sådan hjälpverksamhet.

Föreningens inkomster består i huvudsak av medlemsavgifter samt bidrag från näringslivet. Dess ekonomi har — sedan ett tidigare å femte huvudtiteln uppfört bidrag till föreningens administration sedan 1961 ej längre utgått — trots sträng sparsamhet varit mycket ansträngd. En av de snabba framstegen på utlandsförbindelsernas område motiverad utveckling och intensifiering av verksamheten har icke kunnat vidtagas, och underskott har under en följd av år uppstått, vilka måst täckas med anlitan- de av fonder som väl skulle ha behövts för att trygga verksamhetens bestånd ej minst under brydsamma tider.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer undertecknade,
att riksdagen måtte bevilja ett statsbidrag till Utlandssvenskarnas förening med 50 000 kronor för budgetåret 1965/66.

Stockholm den 25 januari 1965

Alva Myrdal

Rolf Kaijser